

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Za enakopravnost.

Po dolgem času se je zopet sešla narodna skupščina — za pet dni seveda. Zakaj vladne stranke se boje narodne skupščine kot vrag križa: ni prijetno poslušati celih litanih težkih pogrškov v državnem gospodarstvu in vladanju, ki so si jih nartile na vest vladne stranke.

DELOVNI NAČRT, KI SE NE BO IZVRŠIL

Ko je bila 29. decembra narodna skupščina otvorjena, je podal ministrski predsednik Pašić izjavo, v kateri naznanja delovni program skupščine. Dolg, da bodo vsi poslanci prej pomrli, preden bi se izpeljal, — če se bo namreč skupščina »delala« s tako hitrico kot dosedaj, ko je vlada poslance vedno domov pošiljala. Načrt obsega 17 zelo važnih zakonov, ki jih je treba narediti in skleniti. Zakon o poljedelskih kreditih je na 9. mestu, o zavarovanju setve pred poškodbo po prirodnih nezgodah na 10. mestu, zakon o izenačenju davkov šele na 16. mestu torej predzadnjem mestu. Na prvem mestu je zakon o upravnih sodiščih, na drugem zakon o novem volivnem redu. Pri tem — če ne preje — se bo vlada seveda razbila — zakaj več kot pol leta pri nas ne drži nobena vlada in nato se bodo vršile volitve, kar bo še najbolj pametno.

Po tej vladni izjavi je prišel na vrsto predlog verifikacijskega odseka o razveljavljenju poslanskega mandata samostojneža Kirbiša, o čemer poročamo na drugem mestu.

2 IN POL MILIJARDI

Finančni minister je nato utemeljeval potrebo, da se sprejme proračun za januar in februar (dvanajstine) in povedal, da uradništvo stane državo 10.000 milijonov kron (10 milijard) in da so to najhujši stroški za državo. Povedal je tudi, da je uradništvo v splošnem slabo, da ga je preveč (200.000) in da ga bo treba del odstraniti. Povedal pa ni, da so ogromen del nespособnega in odvisnega uradništva nastavili njegovi lastni pristaši, ki so gledali na to, da so vse svoje prijatelje in prijateljice spravili k državnim koritom brez ozira na to, ali so sposobni ali ne, ali kaj delajo ali ne. Povedal tudi ni, da sedaj ne bodo odpuščeni tisti, ki so najmanj sposobni in naj-

manj delavni, zakaj vsi ti so dobri pristaši liberalne stranke, in ta bo že pravočasno poskrbela, da jih ne bo kaj hudega doletelo.

PRVA PLOHA.

V imenu Ljudske stranke je govoril k vladnemu predlogu o proračunu poslanec dr. Hohnjec. Izvajal je, da se vlada boji narodne skupščine, ker ne predloži proračuna za celo leto. Nadalje je zahteval, naj se naš stalni vojni kader zmanjša, ker se največji del naših izdatkov uporablja za vojsko. Z izgledi je dokazal, da se vprašanja naših mej niso rešila vojaškim potom, temveč diplomatičnim, kar dokazujejo bajski trikot, albansko vprašanje in Koroška. Kljub močni armadi, ki jo imamo in težko plačujemo, smo izgubili, ker je antanta tako hotela. Protestiral je proti temu, ker vlada ni izplačala 20 % odtegljajev pri markiranju kronskih novčanic. Opozarjal je na to, da vlada nezadovoljstvo radi nesorazmerne razdelitve davkov. Tako n. pr. je nedavno zakonodajni odbor sklenil, da bo v Srbiji zemljiški davek tako visok kakor pred vojsko v ostalih krajih pa da se mora povišati na štirikratno višino. Naglašal je, da ni za katoliško cerkev v proračunu ničesar predvidenega, dasi živi katoliška duhovščina v najbednejših razmerah. Zahteval je na koncu revizijo ustave, ker se more le potem nje priti do notranje ureditve države.

Nato je govoril poslanec Stojan Protić, ki so ga vsi poslanci ob največji tišini poslušali. Naštel je finančnemu ministru cel katekizem težkil pogrškov, dalje je ugotovil, da bi morala naša vojska šteti 120 tisoč vojakov, da pa sedanje stanje daleč presega to število, vsled česar trpi vojska na pomanjkanju opreme in organizacije, ki se ne more izvesti.

Na težke Protićeve očitke se je skušal finančni minister opravičevati, pa mu je Protić vsa opravičila po vrsti pobil, kar je napravilo na liberalce zelo neprijeten vtis.

DRUGA MOČNEJŠA PLOHA.

Drugi dan je v imenu Ljudske stranke govoril še dr. Šimrak.

Natančni kritiki je podvrigel našo

finančno politiko,

ki je brez vsakega sistema in samo kopica poskusov: Žigovanje, lepljenje markic, po-

tem relacija 1 : 4, ki je bila napad na naše gospodarsko življenje in je izzvala povsod veliko nezadovoljstvo med ljudstvom. Danes vlada zmeda in nikjer računov o našem gospodarstvu. Vsako privatno podjetje ima svojo bilanco (obračun), edino naše državno podjetje nima nobene. Nestalnost te politike se je jasno pokazala tudi v delovanju zakonodajnega odbora, kjer se je pogosto razpravljalo o uredbah, ki so si druga drugu naravnost nasprotovale. Dotaknil se je iskanja posojila v inozemstvu. Povsod je navada, da se ob takih prilikah pošljejo v inozemstvo najprej strokovnjaki, da preiščejo poprej položaj. Pri nas pa je finančni minister pred svojim odhodom v inozemstvo v finančnem odboru podal izjavo, ki je napravila najslabši, da celo uničujoč utis, ne samo pri nas, temveč predvsem v inozemstvu in je zato razumljiv popoln neuspeh. Bivši finančni minister Čedda Matović je glede potovanja in delovanja finančnega ministra, liberalca dr. Kumandija, obelodanil strahovite stvari, ki jih vlada še do danes ni skušala utajiti. Dr. Šimrak je nadalje govoril proti moratoriju, katerega proziren namen je ščititi nekatere belgrajske trgovce-kapitaliste, ki so v verižniške svrhe nakupili velike množice blaga. Omenil je komisijo za izmenjavo denarja v Dalmaciji. Ta komisija dela že leto dni. Njen predsednik Juraj Biachini dobiva dnevno 120 din., člani pa po 100 din. Nobeden od njih pa ni strokovnjak, zato delo tako »napreduje«. Če bi v to komisijo imenovali uradnike davčne stroke, bi bilo delo že davno končano. Omenja neenako obdavčenje, ki pride od tega, da je v finančnem ministrstvu od nastavljenih 200 uradnikov samo 12 Hrvatov in 7 Slovencev. Vsi drugi pa so Srbi, ki ne poznajo, ali pa nočejo poznati razmer v »novih« krajih.

V agrarni politiki

vlada velik nered in zmeda. Glasom izjave ministra za agrarno reformo se je dosedaj razdelilo 16.000 juter zemlje med dobrovoljce. Mesto da bi jo obdelovali, pa so jo ti dobrovoljci oddali v najem, ali jo prodali nazaj dosedanjam gospodarjem. Minister za agrarno reformo je izjavil, da je bil dosedaj izdan 100 milijonski kredit za naseljevanje dobrovoljcev, dočim se je na ostalo prebivalstvo kaj malo oziralo. Treba pa je poudariti, da bi se pri naseljevanju moralo

predvsem gledati na to, da se najpreje naseli siromašno ljudstvo, ki je v bližini in šele, če kaj ostane, da se pokliče in pripelje iz oddaljenih pokrajin. Agrarna reforma se ne sme izrabiti v plemenske in strankarske svrhe.

Kakor vsi drugi, tako dela tudi

vojni minister.

Veliko nezadovoljstvo je vzbudilo dejstvo, da se za ljudstvu odvzete stvari ni plačalo v gotovini. Spominja vmešavanje vojaških poveljstev v sokolske in orlovske organizacije. Vojska bi morala biti nad strankami in izven političnega življenja.

Nato se jo poslanec dr. Šimrak pečal s proračunom

ministrstva za vere.

Vsako bi pričakoval, da bi se glasom ustave in po dejanskem številu pripadnikov veroizpovedb in po potrebah ravnal proračun. Ne protivi se, ker je mogoče za pravoslavno konfesijo odrejena tako velika vsota, ali že sama socialna pravica zahteva, da se ne bi merilo z dvojno mero in da se ne bi prikrajševala katoliška duhovščina. V proračunu pa je odrejenih za pravoslavno veroizpoved 160 milijonov, za katoliško pa 10 milijonov. Poudaril je, da so bili zastopniki jugoslovanskih škofov ponovno v Belgradu in so stavili svoje zahteve, ki pa nikdar niso ugledale belega dne, temveč so jih skrivali v ministrstvu za vere.

DVANAJSTINE SPREJETE.

Ko so se izjavili vsi govorniki, se je vršilo glasovanje, pri katerem so glasovale vladne stranke za dvanajstine, proti so glasovali Jugoslovanski klub, socialisti, zemljoradniki republikanci in narodna socialisti. Pročič ni bil prisoten.

Nato je predsednik napovedal prihodnjo sejo za 16. januar ter želel pravoslavnim poslancem vesele božične praznike.

Nepoštenost.

Tako sramotno kot so se obnašali liberalni samostojni poslanci v narodni skupščini ob priliki razveljavanja poslanskega mandata samostojneža Kirbiša, se komaj obnašajo ljudje, ki so izgubili sleherno poštenje. Stvar je tale:

Ob volitvah v ustavodajno skupščino meseca novembra predlanskega leta se je komisija pri štetju glasov — morda namenoma? — zmotila. Vsled te zmote je prišel v narodno skupščino kot poslanec samostojnež Kirbiš namesto kandidata SLS Skoberneti. Dobro leto je verifikacijski odsek narodne skupščine dopuščal to krivico. Kirbiš se je brezplačno vozil po vseh železnicah in vlekel mastne dijete. Ko pa končno verifikacijski odsek ni mogel več odlagati rešitve tega vprašanja, je na podlagi volivnih spisov razsodil, da je Kirbiš po krivici član narodne skupščine, da mora priti na njegovo mesto Skoberne in da se stavi tozadevni predlog narodni skupščini, ki naj končno javno razveljavi mandat »poslanca« Kirbiša.

Predlog je prišel res v narodno skupščino in tu so se poslanci liberalne in sa-

mostojne stranke tako nepošteno obnašali, da je komaj najti primere. Zahtevali so, da se ta krivica storjena SLS in Skobernetu kljub jasnim volivnim spisom še potrdi in nadaljuje. Ko je prišel predlog na glasovanje so res vsi liberalci, samostojneži in nekateri radikalci glasovali proti predlogu verifikacijskega odseka, tako da je predlog propadel. Vsled tega nad vse sramotnega nasilja, ki ga mu ne najdeš para v vseh parlamentih na svetu je nastalo med poslanci SLS velikansko ogorčenje. Javno so povedali liberalcem in samostojnežem v obraz, da so lopovi, kar so ti častivredni gospodje kar tiho požrli, radikalcem pa so očitali, če jih ni sram s takimi ljudmi se družiti. Ta odločni nastop naših poslancev je spravil vsem vladnim strankam rdečico v obraz in sklenili so, da se še enkrat glasuje. Pri drugem glasovanju so razen samostojnežev ter slovenskih in prečanskih (tostran Save) liberalcev glasovali vsi za predlog, ki je bil z večino glasov sprejet. Kirbiš je s tem izpahnen iz državne zbornice, na njegovo mesto je došel poslanec Skoberne, ki je že v Belgradu.

Ta sramotna zgodba pa je zopet enkrat z bakljo posvetila v grdo in brezvestno nepoštenost samostojnih poslancev, katero jim očita voditelj srbskih kmetov Vvravmič s številkami v rokah.

Razkol med samostojneži.

Dne 28. decembra m. leta se je vršil v Celju zbor zaupnikov S. K. S. za celjsko okrožje. Takoj po otvoritvi zbora pa se je vzdignilo precej zaupnikov, ki so odšli na drugo zborovališče, kjer so jih pričakovali zemljoradniški poslanec Sušič, tajnik Komadnič, dr. Prochazka, dr. Smolaka, dr. Novačan i. dr. Izvolil se je pripravljajni odbor za ustanovitev srbske zemljoradniške stranke v Sloveniji. V odboru sta tudi Kuralt z Gorenjske in Grobovšek z Dolenjske. Tako poroča »Jugoslavija«.

Kar smo že pred meseci napovedovali, se je zgodilo. Izdajalska politika samostojnežev, ki so nas sedaj že drugič izročili centralizmu, s tem da so znova stopili v centralistično vlado, dalje neomejena sebičnost nekaterih strankarskih voditeljev, končno korupcija nemških volov, pri katerih so veletrgovci profitirali 80 milijonov; vse to je povzročilo, da je ugled samostojne stranke padel pod ničlo, disciplina se je jela kršiti in prvi razdor na zunaj se je pokazal 28. decembra v zboru zaupnikov v Celju.

Nezadovoljneži ustanovljajo novo stranko in sicer srbsko. Ne vemo, kakšni so ti možje, zdi se nam pa, da so mnogi izmed njih niso zato nezadovoljni, ker so samostojneži prodali slovenskega kmeta, temveč zato, ker sami niso potom slovenske samostojne stranke prišli do korita in upajo imeti pri srbski stranki več uspeha. Vsaj kar se tiče Kuralta iz Šenčurja, se zdi, da bo nova stranka že takoj od začetka ravno radi njega veliko trpela na ugledu. O nadaljnjem poteku razdora bomo še poročali.

Za prepoved naroda.

Vabilo na shod

V nedeljo 22. januarja 1922 bo v Ljubljani v velik dvorani Uniona velik shod za nravni prepoved naroda. Vsi vidimo in obžalujemo, kako je po vojski nravnost globoko padla, kaka razudanost vlada, kako se vsekrižem odira, krađe, pleše, pijančevje, preklinja in nečistuje. Ni pa dovolj to samo obžalovati. Začeti se mora po vsej domovini vsestransko krepko in odločno delo za odpravo teh nerednosti in nerodnosti, za nravno povzdigo naroda. Dvigniti vse, ki ljudstvu dobro hočejo, k temu krepkemu delu, ta namen ima shod. Pridite v obilnem številu iz Ljubljane in z dežele, kateri imate smisel za tako blago in potrebno delo! Začetek shoda ob 9. uri. — Po tem velikem shodu naj bi se v isti namen vršili manjši shodi po celi domovini. — Začel bo izhajati z istim namenom tudi nov časopis »Preprod« kot naslednik »Zlate dobe«. Bodi priporočen v naročbo!

Razgovori.

»Hu, danes ga pa je,« je mel roke Mrazov Peter ko je vstopil v bralno sobo. Balančev Tone je stal pri peči ter nažigal pipo, ki je bila njegova neločljiva prijateljica. Danes mu ni hotela prav goreti.

»Hudirja,« je godrnjal, »tobak se bo podražil. Moja fajfa to zmerom naprej ve. Kadar ni hotela goreti, še vedno se je kmalu tobak podražil,« ter stisnil Petru roko.

»Je, ga je mraza, Peter, pa ti se ga ne smeš bati, če nočeš biti Mrazov Peter.« Pipa je zopet vlekla kot tovarniški dimnik in to je spravilo Toneta v dobro voljo.

»Danes pa ne bo gospoda župnika,« dé Peter in se vsede k mizi. »Valjavčeva mati so zboleli. Kar na hitro jih je prišlo in sedaj se jih šli previdavat.«

»Se bomo pa sami kaj pogovorili,« se je tolažil Tone. »No, kaj sta pa vidva tako živahna, Jernejč pa Brezar? Sicer je pa lepo, Brezar, da včasih tudi med nas malo pogledaš, če si prav samostojnež. Boš vedno kaj pametnega slišal.«

»E, pa ni dosti dovteten,« je pristavil Jernejč. »Tu mu naštevam vse ogromne pogrške samostojne politike, kakor bi jih iz katekizma bral. Natančno sem mu že dopovedal, koliko stotin in stotin milijonov premoženja nas slovenske kmete že košta samostojna politika; pa ti vse pritrđi, da imam prav, toda konec pa je: »samostojna stranka je pa le prava.«

»Dragi kmetje,« se je vzdignil Brezar. »Samostojna je prava, centralizem in avtonomija, to sta pa prazni besedi. Glavno je, da smo kmetje na vrhu, pa naj bomo tu v Ljubljani, ali v Belgradu. Mi pa se bojujemo za staro pravdo. Res je, da moramo vedno več davka plačati, res je, da se z državnim denarjem slabo gospodari; toda vprašam vas, kje pa je danes drugače? — Kmetje pa moramo le priti na vrh.« Brezar je govoril glasno kot na shodu.

»Pa smo vseeno kmetje sedaj najbolj spodaj, čeprav ste samostojni kmetje na vrhu,« ga je mirno poučeval Balančev To-

ne, »in imate samostojni kmetje celo svojega ministra. Pa tudi, če pridejo res pravi kmetje, to se pravi; ljudje, ki imajo res srce in delo za kmeta, ne samo lepih besedi, na krmilo: kdo bo odločeval v Belgradu, ali slovenski kmet, ki sam najbolj ve za svoje potrebe in težave, ki živi v čisto drugačnih razmerah kakor kmet v Macedoniji, Slavoniji ali Vojvodini in morajo torej zanj veljati v marsičem čisto drugačne, zlasti gospodarske in davčne postavke kot za južne brate. Ali misliš, da v demokratični in radikalni stranki, ki imata zdaj glavno besedo v celi državi, nimajo tudi kmetov, ki gledajo na to, da se kmetu tudi kedaj ustreže. Toda našim kmetom nel Poglej: ravno so sklenili, da se v Srbiji in Črni gori pobira zemljiški davek kakor pred vojno, pri nas, tostran Save, pa se štirikratno zviša, če ste prav samostojni kmetje na vrhu. In to kljub temu, da je štirikrat večja Srbija že dosedaj plačala ravno toliko davka kot štirikrat manjša Slovenija, in da je cela vrsta davkov, ki se v Srbiji in Črni gori sploh ne plačuje. Torej četudi pride katerikoli v Belgradu na vrh kmet, bo to srbski, macedonski, vojvodinski in bosanski kmet, ki ima večino in ta bo skrbel — kar ima s svojega stališča čisto prav — najprej za svoje kraje in bo take postavke delal, ki bodo primerne za južnega kmeta, za našega pa morda naravnost škodljive. Kaj nam Slovencem pomaga, če pošljemo same kmetске zastopnike v Belgrad. Vsled premajhnega števila ne bodo nič premogli, kakor sedaj ne morejo.«

»Saj skušamo, bridko skušamo na svojih žepih,« je pristavil Mrazov Peter, ki je hotel tudi do besede priti in se mu je že za malo zdelo, da bo Balančev Tone vse povedal, kar bi on rad.

»In pomisli naprej!« je vzel Peter besedo Tonetu, »če je centralizem, potem veljajo iste postavke za vso državo in vse postavke se delajo v Belgradu. Zdaj pa primerjaj macedonskega kmeta, ki je bil do najnovejšega v turškem suženjstvu, zanemarjen, neizobražen in na drugi strani slovenskega kmeta. Za sto let sta si narazen, čeprav macedonski kmet ni tega sam kriv. Kako je že slovenski kmet napredoval v poljedelstvu, gospodarstvu, združništvu, čeprav še od daleč ni na višku, Macedoncu se o vsem tem napredku niti ne sanja ne. Postavke, ki so za macedonskega kmeta nujno potrebne, so za slovenskega kmeta že zdavno zastarele, nepotrebne, škodljive.«

»Vzemimo samo en zgled,« je pripomnil Jernejč. »V Macedoniji so najprej potrebne ljudske šole, zato je za Macedonijo treba take postavke. V Sloveniji pa to že vse imamo, treba nam je drugih šol: poljedelskih, mlekarških, združniških itd. Ali naj Slovenci čakamo, da nas Macedonci dohitijo, ali naj se ravnamo po njihovih postavkah? Ali naj osmošolec radi svojega šestletnega brata gre nazaj v prvi razred učiti se abecede?«

Brezar je nepremično gledal v mizo in si grizel brke, ki so mu uhajale v usta. Rekel ni nobene, zakaj besede njegovih tovarišev so imele težko vsebino in so padale nanj kot fužinsko kladivo.

»Vidiš, ljubi bratec Brezar,« je zopet povzel besedo Tone, »zato pa, če imaš za

eno učno pameti, moraš reči, da je avtonomija edina pomoč in rešitev. Če potrebuje Macedonija svojih postav, naj si jih dela po svojih potrebah in razmerah — zato naj se sestane macedonski pokrajinski zbor in naj dela svoje postavke. Ravno tako naj se sestane srbski, bosanski, vojvodinski, hrvaški, slovenski pokrajinski zbor pa naj dela vsak zase svoje postavke; postavke, ki so za vse skupne, pa naj se delajo v državnem zboru v Belgradu. Pomisli, ko smo imeli kranjski deželni zbor in ko so v tem zboru prišli res zastopniki kmetov do veljave, kakšen ogromen napredek se je natenkrat pokazal pri kranjskem kmetu, kljub temu, da nam je nemška vlada sama in s pomočjo liberalcev, sedanjih samostojnežev, vedno metala polena pod nožo. Samo v tistem kratkem času so naši kmetски zastopniki, ki so poznali naše potrebe in razmere, sklenili 55 raznih kmetu koristnih postav in nad 1000 sklepov, vse v dobrobit kmetskega stanu. He, to se je gibalo: vodovodi, ceste, Završnica, poučni tečajji vseh vrst, melioracije, povzdiga živinoreje, itd. itd. Ko ne bi nesrečna vojska nenadoma pretrgala vsega dela, bi se naš kmet lahko kosal z danskim ali švicarskim kmetom. No, pa Bog bodi zahvaljen. Vsaka ne-

sreča ima tudi svojo dobro stran. Vojska nam je pokopala nemškega valpeta, ki nas je za ušesa, kadar nas je mogel in hotel, sedaj živimo v svoji lastni državi. Coklja za nas je edino le še naš stari sovražnik liberalizem sedaj samostojno pobarvan, ki nas hoče s pomočjo centralizma pritiskati ob tla, toda tudi to cokljo bomo potegnili izpod kolesa in jo vrgli med staro šaro. Potem pa, to bo veselje: brez nemškega valpeta in brez liberalno-samostojne coklje bomo v lastni državi, s ponosom rečem: v lastni hiši sami gospodarili. E, bratec, nisimo tako neumni, znamo gospodariti, samo priložnost se naj nam da. In to bo kadar bomo imeli svoj pokrajinski zbor kjer bomo sklepali svoje postavke, ko bomo davek zase pobirali in za naše potrebe porabljali; pa tudi Belgradu bomo dali, kar mu gre in rajši ga bomo imeli kot danes.«

Tonetu je ugasnila pipa, zakaj pozabil je nanjo in pipa mu je take stvari zamerila. Brezar ni zinil besedice, temveč ostal je, vzel klobuk rekel: z Bogom in odšel.

»Vidite, prijatelji,« je z vso silo vlek Balančev Tone dim iz uporne pipe, »za pametno besedo ni dovolj samo pamet ampak mora biti tudi dobra volja. In samo te Brezarju manjka.

Gospodarski obzornik.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	25. dec.		28. dec.		2. jan.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolar	252	—	258	25	268	—
avstrijska krona	—	—	—	4	—	5
češkoslovaška krona	—	—	—	3	70	—
angleški funt	1080	—	—	—	—	—
francoski frank	—	—	—	—	—	—
italijanska lira	11	90	11	60	11	74
bolgarski lev	1	80	1	76	—	—
carski rubel	—	20	—	22	—	—
grška dragma	—	—	—	—	—	—
nemška marka	1	56	1	54	1	51
rumunski lej	2	04	—	2	06	—
švicarski frank	50	—	—	—	53	—
poljska marka	—	—	—	—	—	—
mažarska krona	—	—	—	—	—	—

g 53 milijonov dinarjev so sežgali v električni centrali v Belgradu. Bili so to stari bankovci po 5 in 50 dinarjev.

DAVKI.

g Pravidnik o osrednjih carinskih blagajnah je izšel. Z ozirom na to spadajo v območje osrednje carinske blagajne v Ljubljani carinarnice: v Ljubljani, na Boh. Bistrici, v Tržiču, na Jezerskem, v Železnikih, v Zireh; na Jesenicah in v Gorenji vasi; v območje osrednje carinske blagajne na Rakeku carinarnice: na Rakeku, v Kozaršču, na Otoku in v Hoterdršici; v območje osrednje carinske blagajne v Mariboru carinarnice: v Mariboru, v Celju, v Radgoni, v Dravogradu, na Prevaljah, v Gornjem Cmureku, v Dolnji Lendavi, v Murski Soboti in v Rogatevcih.

g Taksa in kvarte in domine. Kakor nam javlja delegacija ministrstva fi-

nanc v Ljubljani, je taksa za igralne kvarte in domine povišana od 15 na 30 din. in se morajo vse kvarte in domine, ki se nahajajo na ozemlju naše države na dan 1. januarja 1922 ponovno žigosati in različne takse od 15 din, plačati najkasneje do 1. febr. 1922. Lastniki kvart in domine se opozarjajo, da morajo pri pristojnem davčnem uradu pismeno prijaviti posebej vse že rabljene in posebej še vse nerabljene kvarte in domine ter doplačati takso po 15 din. oziroma ako sploh niso bile taksi-rane, takso po 30 dni. Proti strankam, ki bi ne donesle prijave in takse do 1. januarja 1922 se bo kazensko postopalo.

g Nov način pobiranja davkov. »Obzorje« javlja, da so začeli v okolici Siska pobirati davek na čisto nov način. Občinski bilježniki hodijo v spremstvu žandarjev od hiše do hiše in tirjajo davek. Kdor ne plača ali ne more plačati takoj, mu odženo vole ali kravo. Takih davčnih »komisij« po okraju kar mrgoli. Doslej so prignali v Šisek že lepo število živine.

ZIVINA.

g Na zadnjem semnju v Mariboru so bile sledeče cene za 1 kg žive teže: debeli voli od 20 do 25 K, poldebili voli 15 do 18 K, plemenski voli 11 do 15 K, bikli za klanje 13 do 14 K, klavne krave debele 16 do 19 K, plemenske krave 10 do 14 K, molzne krave 12 do 18 K, breje krave 12 do 18 K, mlada živina 13 do 15 K, krave za klobasarje 8 do 10 K.

g Izvoz naše drobnice. Izvoz je dovoljen potom carinarnice v Mariboru 1500 ovnov in 500 ovac, potom carinarnice na Rakeku 1500 ovnov in 50 ovac.

g *Cene prašičem na Dunaju.* Mastni prašiči 1100 do 1200 K, mladi prašiči 1120 do 1250 K za 1 kg žive teže. Cene so v nemškoavstrijskih kronah.

PROMET.

g *Vožnja na železnici se je podražila* s 1. januarjem in sicer za 15 odstotkov, za blago pa 10 odstotkov.

g *1000 vagonov* dobimo tekem 15 dni kot vojno odškodnino od Nemčije.

g *Načrt kanala Bakar—Kolpa odobren.* Generalna direkcija voda je odobrila načrt zgradbe kanala Bakar—Kolpa. Ta načrt predvideva 24 km dolg prekop za plovbo ladij. Skozi ta prekop bodo mogle voziti samo ladje z do 1000 tonami.

g *Elektrificiranje železnice v Italiji.* Po poročilu, ki je bilo predloženo italijanskemu senatu, je Italija elektrificirala za 559 km italijanskih železnic.

g *Železničarji stavkajo na Nemškem.* Vsled stavke je skoro ves promet ustavljen.

PODJETJA.

g *Mlekarsko trgovino* bo v velikem obsegu začela naša združna centrala Gospodarska zveza. Prav je in zadnji čas, da se ta silno važna stroka naše živinoreje pozivi in spravi v red. Koliko stotisočev bo ljudstvo pridobil!

g *Pravila »Ljudske posojilnice«* v Novem mestu so registrirana in prične zavod s poslovanjem 9. januarja 1922. Ta novi zavod vsem Dolenjcem toplo priporočamo. Svoji k svojim!

g *Stavbni zadrugi v Ljubljani* so si ustanovili profesorji tehnične srednje šole in srednješolski profesorji. Tudi gospodje profesorji vidijo, da je v združništvu edina pomoč.

g *Hranilnico in posojilnico v Smartnem ob Dreti* (bivša Stajerska) so ustanovili.

g *Hranilnica in posojilnica pri Sv. Trojici nad Cerknico* je stopila v likvidacijo (da se razpusti).

g *Ljubljanski veliki semenj v letu 1922.* II. vzorčni veliki semenj se priredi v Ljubljani v letu 1922 v dnevih od 2. pa do 11. septembra. Velikanski uspehi razstavljalcev preteklega njih izražena želja od zatvoritvi, kakor tudi dosežanje živo zanimanje tu- in inozemstva jamči, da bo tudi prihodnjeletna prireditev zadovoljila udeležence. Z gotovostjo pa se more že sedaj videti, da bo sedanjí prostor za prihodnji semenj, kateri se bo moral staviti na veliko širšo podlago, dosti premahen. Storili so se že koraki, da se bo možno sejmšče primeroma povečati. Ljubljana je videla dalekosežni pomen te svoje prireditve, na katero je lahko ponosna in bo gotovo podpirala prireditelje v njih stremiljenju vzdržati semenj tudi v letu 1922 na višku.

Danes se obračamo na industriice, obrtnike in veletrgovce vse kraljevine, da se udeležijo semnja v kar največjem številu kot razstavljalci. Samo z rezultati svojega dela moremo imponirati svetu in najlepša prilika v to je »Ljubljanski veliki semenj«. Ta prilika pa je za pridobitne kroge, ki se udeležijo semnja kot razstavljalci še posebnega pomena, ker si ne pribranijo samo visokih stroškov za potnike, dopisovani in iskanje odjemalcev, ampak morejo v nekaj sejmških dneh pridobiti z lahkoto naročila, ki jih zaposlujejo mesece in mesece.

Koncem meseca januarja bo pričel sejmški urad, ki posluje permanentno na sejmšču ob Gosposvetski cesti raznošilati interesentom vabilo, sejmške ređe in priavnice ter daje že sedaj vse potrebne informacije o prihodnjeletni prireditvi.

RAZNO.

g *Podražitev tobaka.* Uradno javljajo: Uprava državnih monopolov v Belgradu je z naredbo z dne 26. decembra 1921 P. R. broj 61 na podlagi sklepa upravnega odbora samostalne monopolne uprave in odobritve g. finančnega ministra povišale cene sledečim tobačnim izdelkom tuk. tovarne, ki naj stopijo v veljavo z dnem 1. januarja 1922, in sicer: 1. *Tobak.* Najfinejši turški od 180 na 200 dinarjev za 1 kg, srednjefini turški od 60 na 65 dinarjev za 1 kg, najfinejši ogrski od 35 na 50 dinarjev za 1 kg, domači tobak od 30 na 40 dinarjev za 1 kg. — 2. *Cigarete.* Egiptovske od 220 na 250 dinarjev za 1000 komadov, moeris od 180 na 200 dinarjev za 1000 komadov, šport od 100 na 110 dinarjev za 1000 komadov, ogrske od 50 na 65 dinarjev za 1000 komadov. — 3. *Tobak za zvečenje.* Sibike od 40 na 50 dinarjev za 1 kg in klobase od 40 na 50 dinarjev za 1 kg. Razen tega se povišajo tudi nekateri srbskih in bosanskih tovarn, kar je razvidno iz cenikov, ki so razpoložo v vseh tobačnih prodajnih lokalih. Tako draži država tobak kljub temu, da ima pri tobaku mastne dobičke. Znano je, da ima samo ljubljanska tobačna tovarna dnevno 1 milijon čistega dobička.

g *Nov invalidski zakon.* Z novim letom 1922. je stopil v veljavo nov zakon o invalidskih podporah in podporah ostalih rodbin padlih vojakov. Novi zakon se v nekaterih bistvenih točkah razlikuje od dosedanjih določb, tako se v njem ureja tudi odškodnina rodbinam invalidov, ki so trpele pod sovražnikom; dalje se zvišuje merilo za odmerjenje invalidskih podpor od dosedanjih 15 dinarjev na 30 dinarjev, v to vsoto pa se ne računa niti penzija niti osebni invalidski davek. Po novem zakonu bo imelo pravico do invalidskih podpor mnogo večje število rodbin nego dosedaj. Dalje se v novem invalidskem zakonu ureja tudi vprašanje invalidskih doklad; do doklad nimajo pravice invalidi z 20, 30 in 40 odstotki, istotako nimajo pravice do dodatkov roditelji padlega brez bratov in sester in vdove pod 45 leti brez otrok. Vdove, stare nad 45 leti pa imajo pravico do doklad, ako dokažejo s spričevalom državnega zdravnika (ki je po členu 18. tega zakona brezplačen), da so popolnoma nesposobne za delo. Zakon je stopil v veljavo 1. januarja ter so izdane tozadavne določbe vsem finančnim upravam, ki imajo nalogo izvrševati novi zakon. Še tekem tega meseca izide natančen pravilnik, v katerem bo točno pojasnjeno poslovanje po novem zakonu.

g *Ljubljanski sejm za krzna.* Tvrdba Balkan nam sporoča: Pavlovi ljubljanski semnji za kožuhovino, ki so se vsakoletno vzdrževali v prostorih ljubljanskih javnih skladišč, so nekdanj zelo sloveli. Udeleževali so se jih ne samo domači kožuhovinarji, ampak so pošiljale nanj svoje zastopnike tudi največje nemške, italijanske in francoske tvrde s kožuhovino. Na žalost so semnji med vojsko zaspali. Ker slovi baš Slovenija, odnosno vsa naša Jugoslavija po svoji kožuhovini in je Ljubljana kot ustvarjena za trgovsko posrednico med severozapadnim in jugovzhodnim trgovskim sve-

tom, oživi »Balkan« delniška družba za mednarodne transporte, te semnje zopet v svojih javnih skladiščih v Ljubljani Dunajska cesta 33. Prvi tak semenj se bo vršil 23. januarja 1922 t. j. tretji pondeljek po sv. Treh kraljih. Nanj opozarjamo vse posestnike kožuhovine in trgovce. Prodajalci ki bi imeli malo kož, da bi se jim ne izplačalo priti samim v mesto, prevzame prodajo »Balkan« po lastnih komisijonarjih-strokovnjakih za najvišjo dnevno ceno. Tako blago pa mora dospeti v Balkan najkasneje do 21. januarja. Na posamezne kože naj bodo pritrjeni lističi z imenom lastnika in z najnižjo zahtevano ceno.

g *Elektrarna na Završnici.* Dne 27. decembra se je vršil II. shod zastopnikov občin glede vprašanja, ali naj se prevzame elektrarna. Zastopanih je bilo 25 občin, vsaka po dva moža. Bled je hotel imeti štiri. Sklenilo se je naj Bled in Jesenice izvolita za prihodnjic še tretjega. Dolgo se je debatiralo, kakšen glas naj imajo občine, ki še nimajo elektrike, in pa tiste, za katere je kredit že dovoljen. Ali naj bo zadruga ali akcijska oblika, se še ni sklenilo, nekateri o zadruzi neradi slišijo. Glavna točka, za katero so porabili 2 uri, je bila volitev ožjega odbora. Samostojni so predlagali listo, da bi imeli polovico glasov in še predsednika. Naši pa, ki so se zavedali svoje večine, jim seveda tega niso pustili. Pri glasovanju je dobila samostojna lista 13 glasov, SLS pa 33. Zdej pa samostojni niso hoteli več sodelovati. Njih vodja je vpil: »Koj jutri Vas gremo k vladi zatožiti, da ste zleht, da nam ne pustite gospodariti; mi pa bomo imeli elektriko, in jo bomo imeli!« Samostojneži bi radi naše ljudi strahovali, pa ne bo šlo. Samostojneži niso še nikjer pokazali kaj znajo, razen v Belgradu, kjer so nas za skledo leče prodali centralizmu in kjer gospodarji g. Pucelj tako, da verižniki profitirajo 80 milijonov na račun davkoplačevalcev. Samostojnega gospodarstva se opravičeno bojimo.

g *Preosnovana trgovska in obrtna zbornica.* Včeraj se je vršila seja trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. Na tej seji je bil sprejet nov volivni red za trgovsko in obrtno zbornico za celo Slovenijo. Zbornica se odslej imenuje: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Volivni red se je določil po naslednjih načelih: Številno zborničnih članov se določi na 48. Njih polovica ostane Kranjski z Ljubljano, ostala polovica mandatov je zagotovljena novo pridruženemu ozemlju (Štajersko, Koroško, Prekmurje). Zbornico tvorijo trije odseki: industrijski, trgovski in obrtni. Vsaka ima po 16 članov, ki se volijo po davčnem merilu v 4 skupinah. Volivna doba je petletna. Volitve so osebne in tajne. Pasivno volivno pravico imajo vsi oni, ki so stari 28 let in imajo dve leti aktivno volivno pravico. Za aktivno volivno pravico se zahteva plačilo pridobnine. Tudi ženske smejo voliti in voljene biti.

g *Srednje vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo* niso mogli otvoriti, ker se je oglasilo premalo učencev. Otvori se pozneje.

g *Sadna letina 1922* obeta biti dobra, kakor poročajo izvedenci. Drevje je nast-

vrlo obilo cvetnih popkov in če bo za časa cvetenja ugodno vreme, bo sadja dovolj posebno v onih krajih, kjer letos ni bilo sadja.

g. Kako je razdeljena zemlja v Sloveniji. Slovenija obsega 1 milijon 770 tisoč 49 hektarjev, od katerih je v rokah 300 veleposestnikov 242 tisoč 288 hektarjev.

— **Izvoz vina cenejši.** Naša vlada je bajne znižala tarifo na izvoz vina v inozemstvo oza 50 %.

g. Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Avstrijo se prično meseca januarja.

Razgled po svetu.

AVSTRIJA.

Cene mesa so po božičnih praznikih padle na Dunaju za 100 odstotkov. Ker so mesarji pred prazniki ceno gnali vedno više, ljudje niso več kupovali. Meso je ostalo v velikih množinah, in da se ni pokvarilo, so morali s cenami navzdol. Vzrok padcu cenam mesa je tudi velik uvoz jugoslovanske živine.

ČEHOSLOVAŠKA.

Učiteljske plače bodo znižali. Učitelji so zelo hudi in groze s stavko. — Na dnevnem redu čehoslovaškega državnega zbora je tudi ureditev vojnih posojil. Kdaj se bo pri nas obravnavala ta nepotrebna zadeva?

ITALIJA.

Italija je razočarana nad avstrijsko-českimi sporazumom. Mislija je, da bo vekomaj izgravalavala Avstrijoce proti Slovanom in jim nagajala, sedaj pa, kakor strela z jasnega neba: gospodarska in politična pogodba med Čehoslovaško in Avstrijo. Upamo, da bo tudi jugoslovanska vlada toliko pametna, da bo skušala Avstrijo dobiti na svojo stran in je ne bo pognala Italiji v naročje. Italija bi sedaj vajz Mažarsko rada obdržala zase in misli, da bi to izvršila, če dovolji Kariu povratek na mažarski prestol Zdi se nam pa, da je tudi Mažarska uvidela, da je boljše z najbližnjimi sosedi v miru in prijateljstvu živeti, kakor pa na vseh mejah imeti sovražnike. — Velika italijanska »Eskomptna banka«, ki ima podružnice po raznih državah, je falirala. Vesel goljufij raznih upravnih svetnikov je zašla v ogromne izgube. V italijanskih domskih krogih vlada vesled tega velikansko razburjenje, veliko ljudi je izgubilo velikanska premoženja.

RUSIJA.

Z ukrajinskih ozemelj, kjer vlada lakota, prihajajo strašne vesti. Glad divja po najbolj rodovitnih krajih v Melitopolu, Martopolu, Aleksandrovcu, Harkovu, Novo Nikolajevskem, Odesi in Jekaterinoslavu. V okrožju Melitopol potrebuje 100.000 ljudi pomoči. Posebno stanje otrok je grozno. V poprej rodovitnih okrožjih Nikolajevsk in Herzon se nahaja 4000 stradajočih. — Z Italijo je sklenila Rusija trgovsko pogodbo, v kateri se razen običajnih ugodnosti pri medsebojni trgovini zavzemata obe državi, da ne bo nobena trpela doma nobene agitacije, ki bi bila naperjena proti Italiji oziroma proti Rusiji.

Sirom domovine.

TUNICE.

Bil sem povabljen v Tunice, da si ogledam nova dva bronasta zvonca, ki jih je pred kratkim dobila ondota župna cerkev sv. Ane. Vabili sem se s veseljem odzval in ni mi žal. Dva krásna in polnodoneča zvonova sta to. Večji, ki ima es glas, tehta 19 starih centov; njegov manjši brat, ki ima g glas, pa 10 centov. Veliki zvon, ki je srečno prestal vojakin vihar, pa ima e glas. Sedaj

si pa hočeje nabaviti še četrti zvon, ki bi tehtal okrog 14 centov in bi imel f glas. Če bo prišlo do tega — upanja je velike — tedaj bo v Tuniceah one svojence, katero strokovnjaki posebno priporočajo, da si bilo radi visoke cene malo v rabi. Potem se bo še bolj potrdilo, kar je nekdo rekel sedaj: »Tunška fara nima parac. Res, zast onim potrjevalnim Tuntanom, ki se radevolje krivovoli snatne vase za zvonove, ki bodo označjali čast božje in sv. Ane.

DOLENJA VAS PRI RIBNICI.

Pretekli teden smo pri nas ustanovili Živinovrejsko zadrugo. Namen jej bo reja dobrih plemenjakov in predvsem pa je savstavanje živine. Koliko se nesreč pri živini sgodi in kaka škoda je danes zguba živinčeta ob tej draginji. Zavarovanje je popolnoma na preprosti podlagi. Zaveza drug drugemu pomagati, kadar se kakemu članu primeri nesreča po razmerju glav živine. Misel mnogim prav dopade in vedno se oglašajo novi udje. Upajmo, da bo v korist kmetu.

VINICA.

Kmetška zveza na Vinici bode imela svoj občni zbor dne 15. januarja 1922 na rani sv. maši t čno ob 8 uri pri Benetiču. Dnevni red: 1. Poročila nečelnika. 2. Volitev novega odbora za leto 1922. 3. Prošnja delovanja za tekoče leto. 4. Slučainosti. Vabili se vsi člani, da se p inočevlno udeležijo teča občnega zbora in seboj prinesejo še novih članov. V organizaciji le moč zato je želeli, naj bi se tudi tisti prbudili, kateri so do sedaj mali. Enkrat naj bi vendar spoznali, da je Kmetška zveza edina organizacija, katere delnie za vsaki in gospodarski napredek našega kmeta in delavca. — Na čelnih.

SMARTIN PRI KRANJU.

Od 18. do 25. decembra smo imeli pri nas sv. misijon. Usnel je v vseh ozirih zelo dobro. Pri priditvah je bila navadno rabito polna cerkev. Sv. zakramente smo v veliki meri prejemali. Pokazali smo s tem, da le v nas m čva zatoljški zavest, ki zna ceniti darove božje zlasti še tako velike kot so milosti sv. misijona. Svoznali smo lenoto življenja na krščanskih žednostih, dobili smo navdušenje za tako življenje; zato je pravi, da bo imel sv. misijon velike in dobre posledice.

Poles tega veseloja poročila moramo omeniti tudi nekaj žalostnega. V noči pred boženo noč je umrl na 16 dnevi boleznij v Strazibcu d. Valentin Tomia, občinski odsvnik, iznik izobraž. društva in odbornik Orla. Pekoini je bil vzor kat. mladeniča izredno priljubljenega značija in zato celoščno priljubljen. V kat. organizaciji je bil eden najboljših delavcev v naši pari; zato da bomo v markaterem oziru težko nadrežili. Pri delu za kat. organizacijo pa ni bil ničev in površen, neomohliv, ampak izredno odločen in neustrašen. Kar je izviralo iz slabokoga razumevanja reonic kat. vere. V svoji doboli veranosti in neutraženosti pri delu za kat. organizacijo bo nam vsem — zlasti na že bratom Orlom — vzpored. Kako so nekateri Tineca ml cenili je najboljšo pokazal sledov podreb. Orl v krogih in narožili, občinski odbor, požarna brigada in dolga spreved m žlih in ženskih je spremljalo krsto na nekonzaljško. Neopoznani novu Tinec naj se sedaj vživa plačilo za svoje požrtvovalno delo.

SV. KRIZ PRI MORAVČAH.

Ker je v štev. 51 »Domoljuba« manjkalo prostora, ni prinesel celega dopisa. Zato pristavljamo sedaj: Lepa hvala dek'etom, ki so z lepimi venci zelo okrasile cerkev. Srečno se zahvalujemo tudi Veliki vasi. Senoželim. Sp. in Goraji Javorčci in vsem, kdor je kaj daroval in pomagal k slovesnosti. Naj ljubji Bog vsem skuzaj obilo nopolšal! (Urednik krajša predolge dopise in tako je krajšal v poslanem dopisu tudi nekaj, kar bi moral pustiti. Zato se s tem popravila. Urednik.)

d Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12, želi vsem svojim ustanovnim in podpornim članom, kakor tudi vsem prijateljem slepih srečno in veselo novo leto ter se toplo priporoča za nadaljno naklonjenost.

SV. GREGOR.

Tukajšnje slov. izobr. društvo priredi v nedeljo 8. januarja igro »Razvaline življenja«, F. S. Finžgarjeva ljudska drama v treh dejanjih. Začetek ob pol 3. uri pop lndne. Ker je predstva zanimiva in se še ni igrala v našem obližju vabimo prijatelje in znance, da se gotovo udeležo.

VRANJA PEČ NAD KAMNIKOM.

Začnimo z vremenom! Vsega je bilo že letos dosti: S lncu in mraza, vetra in sneda — dočija noče biti. Zato so ljudje v vedno večji zadregi za vodo. Posebno Velikolaščenci so prizadeti. Pozna v noč čakajo, da nalovijo, kar se naloviti da. Dal Bog naši deželi zopet kmalu takšno vlado, da bo imela srce tudi za hribovce kot ga je imel prejšnji deželni odbor, ki je storil za časa Lampeta in Kreka t liko doberga ravno za gorske vasi! Da bi ne bilo voseke, ki je prekinila uspešno delo deželnega odbora, bi brez dvoma imeli že tudi na Lašni dovolj pitne vode. — Bolezen je tudi v preteklem letu dobro gospodarila. Umrl je 21 oseb in med temi 12 zopet za grižo. Lansko leto pa je umrl za grižo 16 oseb tako, da je v zadnjih 2 letih izmrl za to boleznijo dobrih 16 odstotkov cele fare. Kriva bo v prvi vrsti voda. Sicer pa se nam obeta; to pomlad zdravniška predavanja in takrat se zavarujemo tudi proti griži. — Oktobra je pričel obratovati zopet posnemalnik za mleko na Vranji peči. Čas je sicer neugoden. Ni mrve in vode in ni mleka. Vendar pa s; že v prvih dveh mesecih potegnili ljudje od mlekarne na Rovih za smetano posneto mleko jim ostane — do 5000 kron in gotov denar v r kah ob času. ko denaria vedno bolj primanjkuje, tudi nekaj pomeni. — Višji šolski svet je dovolil enkratno izredno podpora 4000 K za napravo šolskih klopi. Tako je poskrbljeno, da bo sčasoma olajšan na tudi še bolj priljubljen šolski mladinski potrebnj ponk — želeli bi pa od merodajnih krošev tudi izdatne podpore za napravo nepotrebnih ceste. Koliko več bi bil vreden les in živina in odlie, ki ga primeroma množo izvzijo v dolini! Koliko manj bi ljudje in živina trneli! V tem oziru bo treba enkrat odločno zastaviti besedo pri gospodih, ki imajo v tem oziru odločila besedo, treba bo pa menda tudi nekaterim domačim malo več noguma in podjetnosti. Z dobrim časopisjem smo se za prih dnie leto še zadosti dobro založili. Prihajalo bo v županjo 52 Domoljubov. 22 Bosoljubov in 14 Glasnikov Najsv. Srca. Dobra volja gospodarjev in gospodinj bo poskrbela, da časopisi ne bodo ležali neobrebrani po policah in kotih. — Govorilo, da nas v kratkem obliče eden naših poslancev in nam prinese n vic iz Belgrada in velkega sveta. Takrat bomo da že napeli ušesa in poslušali koliko držijo razne obljube iz prejšnjih časov.

PILŠTANJ.

Pri volitvah v konstituanto je imela Samostoja na popolno zmago. Pri občinskih volitvah se je začelo krhati, tako da je dobila od 16 le 7 odbornikov. No, sedaj se je pa temeljito preobrnilo. Najbolj zagrizeni samostojenci zapuščajo potaplajočo se ladjo in naročujejo prave krščanske časopise: »Slov. Gospodarja« in »Domoljuba«. Urek je prišel aprila na Pilštanj, da bi imel zborovanje. Pa je moral žalostno odkuriti. Na tako žalosten način je ni noben zborovalec moral pobeigniti, kot je poslanec Urek. Ljudje so siti samostojnega zabavljanja. Izkušnja je pokazala, kje so prave besede in prava dejanja.

Društveno življenje se pri nas prav dobro razvija. Septembra smo si ustanovili s pomočjo sosednega šentviškega orlovskega odseka tudi na Pilštaniu Orla. Deluje prav pridno in vneto. Steje 46 članov, ki skoro vsi telovadijo in so pri članskih vaiah že prav občini. Redno prihajajo k sestankom in z zammanjem poslušajo raz'ago Zlate knjiže. Odsek ima tudi 30 šolarjev naraščaja. Slovesno so praznovali 8. december. — Tudi v sosednih farah se gibljejo. Prevorje hoče imeti tudi orlovski odsek. Spomladi bodo pohiteli pištanski Orl na Prevorje in pokazali, kaj znajo. Ako si ustanovimo še par odsekov, si bomo lahko osnovali lastno okrožje.

SERJUČE PRI MORAVCAH.

Dne 16. decembra leta 1921 je nenadoma umrl v starosti 68 let znani tesarki mojster Anton Urbanaj iz Serjuč. Njegovo arhivirano veselje je bilo do uravnarjanja novih zvonov. Za plačilo so mu peli novi zvonovi, ki jih je pretaklo leto obesil v zvonike pri cerkvi sv. Mohorja, sv. Štefana in sv. Miklavža. Vedna želja mu je bila še uvrstiti nameravane zvonove v domači podružnici sv. Valentina, pa mu ni bilo odločeno. Vedno je bil zadovoljen v svojem težkem poklicu ter ga je tudi skoraj z dela poklical Vsemogočni v večno življenje: dopoldne pri svojem delu, zvečer pa na mrtvaškem odru. — Bil je zvest pristaja S. L. S. ter vnet čitatelj Domoljuba. N. v m. p. l. — Na 19. decembra slo tudi oddali iz naše skromne vase štiri krščanske mladeniče v vojske. — Vaščan.

ŠT. JOST PRI VRHNIKI.

Na praznik sv. Štefana smo ustanovili podružnico »Okrajne Kmetске Zveze«. Izvolil se je odbor, kateremu predseduje Kogovšek Janez iz Smrečij št. 5. Pristopilo je takoj te nad 20 drugih članov. Nabiranje se še nadaljuje. — Kmetje, vsi v organizacijo »Kmetске zveze«, ker le potom te bo moč priti do napredka!

ZIRL.

»Goropeški zvonovi se zopet glasijo, vse verne žirovce k molitvi budijo. — Svetovna je vojna zvonove odvzela, a verna soseska prispevat' hitela, da spet se glasi čez dol in ravan zvonov gorpeških trizkov glasan. Praznike svete, božične znanijo, nalogo veličastno svojo vršijo. Kadar se duša loč' od telesa in k Stvarniku pojde v sveta nebosa, vsi trije tedaj se milo glasite, mrtvaški sprevod do groba spremite, dušo pa k Bogu v višavo zvabite, sorodnike rajnega potolažite. Če pa nevihta sovražna preti, glasov tvoja moč naj oblak odpodi, Goropeški zvonovi prav lepo donijo, na srca vseh vernih pobožno zvenjo.«

Tedenske novice.

Polične.

p Za dunajskega poslanika naše države bo imenovan Tihomir Popović, sedaj načelnik v zunanjem ministrstvu v Belgradu. Avstrijci pričakujejo od tega imenovanja znatnega zblizanja med Avstrijo in Jugoslavijo.

p Mohamedanci so zelo hudi, ker bo morala Bosna plačati štirikrat višji zemljski davek kot doslej (70 milijonov dinarjev), Srbija pa v predvojni višini (30 milijonov dinarjev). Mi smo tudi hudi, pa kaj hočete: centralizem ima odločilno besedo in kar ta reče to velja. Za centralizem pa so poleg naših samostojnežev glasovali ravno — mohamedanci.

Domače novice.

d Vestnik »Županske zveze za Slovenijo« — kot posebna priloga na štirih straneh izide v prihodnji — 2. — številki »Domoljubac«. — Vsebinska bo vsestransko zanimiva in poučna v raznih smereh občinske uprave. Odslej bo izšla vsak mesec v

prvih 14 dneh redna priloga z »Vestnikom« županske zveze. — Ko obveščamo o tem svoje člane, županstva, pa tudi vse čitatele, porabljamo to prilogo, da še enkrat nujno pozivljemo vse, ki imajo pravico postati naši člani, da nemudoma prijavijo svoj pristop, obenem pa pozivljemo vse podružnice za neumorno delo v novem letu, ki naj bo srečno vsem: — nam in Vam! Vsi v organizacijo, da bo naša armada čim večja tem zmagovitejša. — Odbor.

Ljubljana, Jugoslov. tiskarna, II. n.

d Svobodomiselnost časopisje s polno paro agitira zase ter obljublja najrazličnejše ugodnosti, ker ima pač dovolj denarnih sredstev. Krščanske družine ne bodo šle na to vabo, temveč se zavedale, da ostane strup tudi v tem slučaju strup, če je zavrt v lep ovitek. V vsako hišo krščanskega Slovenca. Najuspešnejši boj proti svobodomiselnosti, ki je kuga za človeštvo, je: ne podpiraj svobodomiselnega tiska ne z naročanjem, ne s kupovanjem.

d Kmetška zveza za tržiško okolico ima redno sejo v nedejo po prazniku sv. Treh kraljev po osmi maši v kaplaniji. Vabijo se vsi odborniki in drugi kmetje. Dogovor bo glede občnega zbora in kmečki organizaciji.

d Opozoritev. Poslanec Brodar nam sporoča: Vsem onim, ki dobivajo od sorodnikov, znancev, prijateljev itd. iz Amerike razna darila v blagu in žele oprostitve carine, naj, ako so siromašni, ali da sploh ne morejo plačati carine, takoj vložijo prošnjo na ministristvo za socialno politiko, obenem pa o tem obveste carinarstvo, ako pa je izročeno blago kakšni ekspediciji, pa ekspedicijo, da poslanega blaga ne zacarinijo. Ko je enkrat blago zacarinjeno, je vsaka prošnja za oprostitve carine zaman, ker zakon tega ne dopušča. — Poslanci Jugoslovanskega kluba zadnje čase dobivamo več enakih pritožb, ozir. prošnja, in je vsak korak brezuspešen, ko je enkrat blago že zacarinjeno. — Prosimo vse prizadete, da imajo to v prihodnje v vidu in da upoštevajo navedena navodila.

d Važno opozorilo za vojne invalide, vdove in sirote radi dodatkov k pokojninam. Po členu 21 zakona o invalidih z dne 15. decembra 1921 se ustavi s prvim januarjem 1922 izplačevanje dodatkov k pokojninam: 1. za invalide, ki jim je bilo povodno zadnjega pregleda priznana manj kakor 50 % invalidnosti in siečr za njihovo osebo in za otroke; 2. za vse invalide dodatke za dva otroke, tako da jim ostane le za tretjega in nadaljne otroke izpod dopoljnega 16. leta; 3. za vse vdove brez otrok, ki so mlajše kakor 45 let in sposobne za delo, morebitno nesposobnost morajo dokazati z nekolikovanim spričevalom, ki ga izda brezplačno uradni zdravnik; 4. za vse invalide brez ozira na odstotke in število otrok ter za vse vdove brez ozira na število otrok, ako plačujejo več kakor 30 dinarjev neposrednega davka (po odmeri davkov za finančno leto 1920/21).

Ker bo treba na temelju tega zakona nanovo pregledati in popraviti vsa nakazila invalidom, vdovam in sirotam, ki so že bila pripravljena za izplačilo dne 1. januarja 1922, ne bodo mogli poštni

uradi dostaviti zneskov kakor običajno v prvih dneh januarja. Vse prizadete stranke naj upoštevajo, da je s to spremembo združeno ogromno delo, ki bo izplačevanje zavleklo za nekaj časa. Vsakdo naj o tem obvesti svoje znance invalide in vdove in jim priporoča, naj opuste vsako pismeno in osebno pritožbo v Ljubljani. Uradi bodo skrbeli za to, da se bodo pokojninski prejemki v smislu zgornjega označenega zakona kar najhitreje nakazali.

d Zabave namesto shodov. Ker na liberalne shode nihče več ne pride, zato je demokratska stranka sklenila, da priredi 1. februarja v vsakem kraju, kjer je organizirana, zabavo. Na ples bodo ljudje menda že še prišli. Hudo mora biti, da se mora liberalna stranka držati s takimi sredstvi pri življenju.

d Dnevnik »Slovenec« je nastopil z letošnjim letom 50. leto svojega obstoja. Neustrašenemu soboritlju za resnico in svobodo naše najskrenejšje čestitke. Katoliški Slovenci pa naj bi mu s tem pokazali svojo hvaležnost, da bi ga še v obilnejšem številu naročali. Vsaj v zimskem času in po več družin skupaj.

— Sokolska kultura. Gosp. Frančišek Magdič, župnik v Tinjanu v Istri, je prejel za Božič razglednico s sledečo vsebino: »Voščim Vam vesel Božič in srečno novo leto, da bi crknil drugo leto. Sokolski pozdrav od Vašega učenca iz Sežane Na zdaj! Podpis seveda nečitljiv. — Razglednica je bila oddana 13. decembra v Ljubljani. — Priobčujemo brez komentarja kot novo cvetiko v album sokolske kulture

d Čeden ravnatelj. Ob času mobilizacije so Mažari natančno vedeli za vsako premikanje naših čet. Sumilo se je na volunštvo in je dala oblast mnoge zapreti. Sedaj se je pa izkazalo, da je zagrebški ravnatelj državnih železnic uradno pošiljal vsa tozadevna poročila železniškemu ravnateljstvu v mažarski Pečuh. Iz navade si namreč sosedna ravnateljstva pošiljajo vse vozne rede drug drugemu na znanje in zagrebški ravnatelj je menda nevede pošiljal tudi poročila o vseh transportih v Pečuh.

d Proti slabim knjigam. Dne 15. decembra so sežrali dišaki v Berlinu 40 tisoč zvezkov slabih knjig. Nemci, tisti, ki ljubijo svojo državo, stoje na strelišču, da treba uničiti vse slabe knjige. Zato uničujemo pri nas slabe knjige! Dajte otrokom dobre knjige v roke! Naša katoliška založništva naj pa skrbje, da bodo res zalagala najboljše knjige in tudi v primernem številu. Res je, da je danes založba draga in je treba veliko kapitala, toda ali naj trpimo, kako mladina tone v slabih knjigah? —

d Amerikanskim Slovencem. Iz Primorskega smo prejeli ta-le poziv na naše rojake v Ameriki: Prosimo Vas nujno, da denarja v navadnih pismih v zasedene ozemlje ne pošiljate, ker pridejo skoro vsa pisma odprta in denar izgine. Samo v denarnih pismih. Vsi listi se prosijo za ponatis.

d O svobodomiselnem sokolskem učiteljstvu dobivamo dan zadnem več gorostasnih pritožb. Prvi učitelj je na petek klobaso v šoli jedel. Ko ga otroci opozorijo na petek, jim zaničljivo odgovori, da on na

petek nič ne drži. Drugi kadi v šolskem razredu med poukom, tretji pripoveduje otrokom, da je kaplan grešnik itd. Krščanske starše prosimo, da strogo pazijo na svoje otroke, da ne pridejo s to svobodno-miselno učiteljsko kugo bolj v dotik kot morajo, ker morajo sicer pri taki vzgoji popolnoma podivjati, na drugi strani pa naj se za vsak slučaj pritožijo na višji šolski svet, seveda z dokazi in pričami. Višji šolski svet je sicer pristranski, toda vedne pritožbe so mu vendarle neprijetne.

d Pismo iz Čikage. Upam, da mi boste dali malo prostora v Vašem cenjenem listu, katerega vselej tako z veseljem prebiram in katerega sem že več let naročnica že prej doma in tukaj v Ameriki. Ker pa danes ni kaj vselega poročati, je pa seveda bolj težko pisati. Zakaj razmere so tudi tukaj take, da se Bog usmili. Imamo pač preveč velikih gospodov, ki mislijo, da jim ni treba tlačariti in delati, kot moramo mi. Pa še tega danes mi nimamo. Niti dela, pravim, nam ne dajo, da bi se pošteno mogli preživeti. Trkaš od fabrike do fabrike in rad ti prijel za vsako delo, a danes tega ni več v Ameriki. Puste te tavati lačnega okoli danzadnem. V resnici žalostni prizori so: nekatere družine s kopico otrok, stanovanje drago, obleka, obutev draga itd. A kljub temu oče te družine že morda 6 mesecev ne dela. Delal bi sicer rad, a ne usmili se za nihče. Takih in enakih slučajev je na tisoče danes v Ameriki. Poglejmo za par let nazaj, takrat ko so polnili žep milijonarji, takrat pa, ko si prišel na cesto čez dan, že je stopil k tebi policman (orožnik). In takoj te je vprašal, zakaj ne delaš in moral si prijeti za delo rad ali nerad, naj si bo delo tako ali tako. Enako je bilo z ženskami. Morale so opravljati moška dela, kar v Ameriki ni v navadi. Obuti so morale hlače in delati pri železu ali kjerkoli. Po hišah so hodili, če bi katerega našli brez potrebe doma. A danes, ko bi ljudstvo rado delalo, ni nikogar. Res, danes ni nikjer več pravice, ves svet je nekako narobe. Se li kdaj še povrnejo boljši dnevi, ne vem? — Marija Oblak.

d Vojaškotakski obvezanci naj se zolase! Po določilih naredbi dež. vlade je v smislu zakona o ustroju vojske zavezan vojaški pristojbini vsakdo, ki je nesposoben, da bi osebno služil v narodni vojski, in sicer toliko časa, dokler bi trajala njegova vojaška službena dolžnost, t. j. do dovršenega 45. leta. Na podstavi zakona se morajo vsi vojaškotakski obvezanci do prestanka svoje vojaškotaksne obveznosti vsako leto meseca januarja zglasti pri tisti občini, ki imajo v njej dne 1. januarja tistega leta svoje bivališče. Oprostilo od dohodninskega davka ali od službe ne nadomestilne takse, ki ga je pričakovati po svojem 1600 K nepresežajočem dohodku ali iz drugih razlogov, ali ki je nastopilo v prejšnjem letu, ne oprošča od dolžnosti zglastitve. Zglastitev se sme izvršiti pismeno ali pa ustno. Pismena zglastitev se zgoti tako, da se pošljeta na občino dva zglasovalna formularja, po vseh rubrikah popolnoma in resnično izpolnjena s čitljivo pisavo. Zglasovalni formularji se dobivajo pri okranem glavarstvu in pri občinskem

predstojništvu (pri mestnem magistratu) brezplačno. Pošiljatelj zglastitev so pošiljalne proste. Zglasovalni formularji so urejeni tako, da se zganajo in napolnijo ter brez pismenega zavoja oddajo na pošto. Ustne zglastitve vpiše občina v oba zglasovalna formularja. Tistim, ki so se dolžni zglastiti, pa predpisane zglastitve ne izvrše pravočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkah nepopolno, se sme naložiti globa do 50 K. Vojaškotakski obvezanci, ki v svojih zglastitvah vedoma zakrivate zamolčitve ali neresnične napovedi, se kaznujejo kolikor dejanje ne utemeljuje čina, ki ga je po obnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznivo dejanje, z globo do 500 K in ob posebno obtežujočih okoliščinah do 1000 K. Kadar glob ni mogoče izterjati, se izpremeni v zaporne kazni. Vrh tega ima politično oblastvo pravico, da takrat, kadar se zglastitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno, na podstavi znanih podatkov ali podatkov, li se doženejo uradoma, takoj določi vojaško takso.

d Občni zbor Orliške zveze se je vršil 29. dec. 1921. Zborovalo je 99 Orlic, ki so zastopale 89 telovadnih krožkov. V novi odbor so izvoljene gospe: dr. Puntarjeva, dr. Meglerieva, Bercierjeva in gospodične Žirovnik Minka, dr. Melita Pivec, Bajec, Srebot. V vaditeljski zbor: Papov Greta, Sušnik Marinka, Obersnu Petra, Komatar Štefanka, Rudman, Dežman, Janša, Svetlin, Levec.

d Neverjetno. (Izvirno poročilo.) Čuje se, da hočejo slovenski demokrati predlagati na pristojnem mestu sledeče: Izdati se mora naredba, da se iz vrste srbskih narodnih pesmi izključijo vse pesmi o kraljeviču Marku in o bojih na Kosovem. Kot vzrok bodo navajali sledeče: 1. V srbske narodne pesmi se je preveč zagledal že davno umrli nemški pesnik Goethe (Géte); zato so te pesmi naši državi nevarne. 2. V teh pesmih se opevajo boji s Turki. Ker so bili Turki v zadnji vojski zavezniki Avstrije (turško-avstrijski mentalitet). 3. V slovenski prestavi je bilo mnogo teh pesmi natisnjenih v prejšnjih avstrijskih čitankah za srednje šole, kar znači najhujše poniževanje naše nove države. — Glavni namen te gonje pa je, da preženejo iz novih čitank Martina Krpana, ki je na Dunaju premagal velikana Brdavsca in zato je Krpan izrazit sovražnik naše komaj porojene države.

d Sprejem večjega števila orožnikov. Ministrstvo notranjih zadev je razpisalo natečaj za sprejem večjega števila orožnikov. Zahteva se med drugim: naše državljanstvo, starost izpod 35 let, odslužena vojaška služba, dobro obnašanje in zdravje, samski stan in obveznost za najmanj triletno službovanje.

d Alkoholna in protialkoholna statistika za Slovenijo v letu 1920. Koncesioniranih gostilničarskih in krčmarskih obrti se izvršuje v Sloveniji 6026. Koncesij je bilo ukinjenih kazensko začasno 47, trajno 1 in iz raznih drugih razlogov 512, skupaj 570, na novo podeljenih pa 217. Tako pride na 185 oseb 1 gostilna in na 308 oseb 1 ločilnica žganih opojnih pijač. Raznih vrst opojnih pijač se je zavžilo: piva 170.000 hl, vina 270.790 hl, sadjevca 78.664 hl in sadnega žganja 4.200 hl v skupnem znesku 1.405.100.000 K. Na eno osebo odpade po-

vrečno 49 litrov opojnih pijač na leto v vrednosti 1312 K. Tu ni vstevo žganje, ki ga izdelujejo posamezne tvrdke iz špirta, istotako ne iz inozemstva uvoženo žganje in vino. Oblastveno je bil dovoljen ples v javnih prostorih v 1705 in prekoračenje krajevno-polijske ure v 1730 slučajih z 2137 nadurami. Radi prestopkov naredbi ministra za notranje zadeve z dne 13. novembra 1919, št. 752, o omejitvi točenja alkoholnih pijač, je bilo kaznovanih 1357 oseb z 121.335 K denarne in 633 dni zaporne kazni. Največ oseb, med njimi tudi večje število ženskega spola, je bilo obsojeno radi javne pijanosti. 6026 alkoholnim podjetjem stoji nasproti 8 brezalkoholnih gostiln in 56 podjetij za izdelovanje brezalkoholnih pijač, t. j. sodavice, pokalic in sadnih sokov, ki pa vsled pomanjkanja sirovin le v presledkih obratujejo.

V boju proti alkoholizmu se je poverjeništvu za socialno skrb udeleževalo sledeče: Ustanovilo je dne 21. januarja 1920 protialkoholni svet kot posvetovalni organ protialkoholnemu oddelku, sestojel iz zastopnikov raznih državnih oblasti, izobraževalnih in telovadnih organizacij v Ljubljani. Potom organov protialkoholnega oddelka se je izvedla po raznih krajih Slovenije kontrola nad izvrševanjem vladnih naredb, tihočih se omejitve pijančevanja, ob kateri priliki se je ugotovilo med drugim zlasti več slučajev protipostavnega točenja in prodaje žganih opojnih pijač. V skrbstvo za alkoholike je bilo prevzetih uradnim putem in na podlagi prošnje njih svojcev v Ljubljani več oseb. V njih zdravljenje in ublažitev družinskih razmer vobče se je ukrenilo vse potrebno. V enem slučaju je bil bolnik postavljen pod varstvo, v drugem pa vsled popolnega pomanjkanja zdravilščica za alkoholike v Jugoslaviji, oddan v enoletno zdravljenje bolnišnice na Studencu. V svrhu protialkoholne propagande se je vršilo v 43. urah 29 predavanj, katere je posetilo okoli 5000 oseb. Vsako predavanje je pojasnjevalo 60 skioptičnih slik. Največ zanimanja za te prireditve je pokazalo industrijsko delavstvo. Uradu so bili v omejitve pijančevanja stavljeni od strani raznih izobraževalnih organizacij med drugimi tudi sledeči predlogi: 1. uvede naj se praktično nadzorstvo produkcije in prodaje alkoholnih pijač; 2. izvede naj se revizija koncesij za žganjetoč, ki se vrši v zvezi z drugo obrtjo; 3. vsem, ki imajo gostilne v najemu, pa se drugače lahko preživljajo, naj se odvzamejo koncesije; 4. zahteva naj se, da vsaka gostilna postreže tudi s hrano in brezalkoholnimi pijačami; 5. propagandno delo v svrhu omejitve pijančevanja naj se koncentrira najbolj pri mladini in sicer v šoli, pri telovadnih organizacijah in društvi sploh, kjer se zbira mladina v kakršnekoli izobraževalne svrhe.

d Italijansko izzivanje. V Šibeniku (Dalmacija) so italijanski mornarji začeli izzivati in streljati s samokresi. Jugoslovani so jih napadili na ladje, odkoder so Italijani oddali do 600 strelcev na mesto. Nekaj ljudi je bilo ranjenih. Ministrski predsednik Pašić je raditega zelo ostro nastopil v narodni skupščini. Raznertje med Italijo in Jugoslavijo se je s tem znatno slabšalo.

d Trgovska družba »Impeks« izjavlja v »Jutru«, da ni klerikalna, ne liberalna, temec trgovska, pač pa da so med sodružabniki klerikalci v manjšini.

d Vodice. V nedeljo, dne 8. januarja, bomo imeli celodnevno izobraževalni tečaj v Katoliškem domu. Predavanja se bodo začela takoj po jutranji sv. maši. Govorniki bodo obravnavali vprašanja, ki so v

današnjih dneh najbolj važna za našega kmeta in delavca. Zato ste vabljeni, da se tečaja polnoštevilo udeležite.

d Umrla je 23. decembra Notburga Cene, hči posestnika in mlinarja v 21. letu svoje starosti. N. v m. p.

d Hud boj za stanovanje. V Mariboru živi upokojeni stotnik Mlakar, ki je slovel po svojem junaštvu na tirolski fronti. Kot vsak upokojen častnik živi v precejšnji bedi in je zato dajal svoje precej obširno stanovanje v podnajem. Sedaj so mu hoteli pa stanovanje vzeti. Toda on se je postavil z revolverjem na hodnik in streljal, kdorkoli se mu je približal. Mlakar je zmagal in mu bodo stanovanje pustili.

d Usoda nemškega inženjerja. Te dni je ljubljanska policija aretirala mlajšega moškega, ki je po hišah beračil. Na policiji se je mož izkazal z listinami, ki dokazujejo, da je inženjer, doma iz Nemčije. Povedal je, da je išoč službe prepotoval Češko, Avstrijo in Jugoslavijo, a povsodi je trkal zaman. V Ljubljani se je vdinjal kot navaden delavec, a do prvega plačila je moral beračiti, da ne bi umrl od pomanjkanja.

d Volkovi in divji prešiči so se zelo pomnožili v Auerspergovih gozdih krog Kočevja.

d Smrtna nesreča. Dne 24. decembra 1921 je vzel Stare Valentin svojega 7 letnega sinčka Dragotina seboj na grad Kodeljevo pri Ljubljani, kjer se je fantiček igral in splezal na prazno gramozno trugo, katera se je prekucnila in poškodovala fantička. Oče je nesel ranjenega sinčka v bolnišnico, v kateri je fant umrl.

d Ogenj. V četrtek, 29. dec. 1921 je pogorela na Ponikvi ob juž. žel. posestniku Jožefu Mlakarju, p. d. Frančku, hiša in hlev. Ogenj se je pokazal okoli pol 11. ure ponoči, ko so domači že spali. Zlasti se je nevarno prestrašila mlada mati s komaj 14 dni starim prvorojencem. Le požrtvovalni pomoči vaščanov in mirnemu vremenu se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedno Goleževo poslopje. Sicer bi bila vpepeljena vsa vas. Gašenje je bilo zelo naporno ker je manjkalo vode. Sedaj se je pokazalo, kako potrebno bi bilo na Ponikvi gasilno društvo. Kako je ogenj nastal, ni znano. Posestnik je bil zavarovan le za 6000 kron.

Ženski vestnik.

Mati in otrok.

(Piše mati po lastnih skušnjah.)

(Dalej.)

Rano se mora navajati otrok na snago. Stane sicer mnogo truda, ki se pa poplača, ko se vidijo lepi uspehi. Prične se že, ko je dete pol leta staro, ob letu, če je bila mati vztrajna in potrpežljiva, bo dete med dnevom malokdaj več moko. Vprašalo seveda ne bo, a mati že ve primeroma čas, ko bo treba dete posaditi na njegovo posodo. Snažen otrok bo bolj zdrav in čil nego tak, ki je zanemarjen.

Kakšno veselje imajo stariši, ko dete

napravi samostojno prve svoje korake! Od dne do dne je krepkejša, od dne do dne hodi po delj časa. Ko gre z materjo, teče pred njo, guga se s široko odprtimi rokami in vsakemu je milo, ko pogleda na tako dete. Ko pa enkrat dete hodi, ne jemlje ga več v naročje, ne nosi ga več! Otrok se hitro razvadi, poleni se in ne mara več hoditi. Rajši ima, da se nosi. Kakšen križ imajo nekatere matere! Vidi se jih, kako nosijo težke 3 in celo 4 letne otroke v naročji. Zato naj otrok hodi, če že enkrat začne.

Malokatera hiša je tako na samotni, da bi ne dobilo dete družbe. Včasih je celo v isti hiši več otrok, ki so približno iste starosti in se skupaj igrajo. Mati, le pusti dete, naj se igra s svojimi sovrstniki! Pogled večkrat bodisi skozi okno ali na vratih po otroku pa ne slišaril! Kako mučijo nekatere matere svoje dete posebno po mestih! Beži s solnca! Pojdi na solnce! Ne sedaj! Ne takoj in tako dalje v eno mer. Ali je čudo, če postane tak otrok nervozen? Pusti, naj se dete igra mirno in če se spre s svojimi tovariši, ne vmešavaj se! Ako zavrišči, molči — po glasu že spoznaš, je li kaj resnega ali ne. Če kričiš za vsako malenkost na njegove tovariše, postane otrok tožljiv in jokljiv. Ako bi se matere ne zmenile za vsak otroški krik, bi bilo tudi med materami manj preprirov, saj je znano, da se matere velikokrat sprejo ravno radi otrok. Ko bodo otroci videli, da se matere ne zmenijo za njih vpitje, ne bodo več tožili in bodo sami opravili med seboj.

Predšolska doba.

Otroški vrtec so zavodi, kjer bivajo otroci od 4—6 let po nekaj ur na dan. H kosilu gredo navadno domov. Otroško zabavišče je pa zavod, kjer ostajajo otroci po ves dan pod nadzorstvom otroške vrtnarice. Taki zavodi so namenjeni onim otrokom, katerih matere zahajajo na delo in ne morejo paziti nanje. Otroci so na varnem, zabavajo se in tudi uče. Ako je pa mati doma, da jej ni treba iz doma na delo, tedaj imej otroka do šolske dobe pri sebi. Pusti ga, naj se igra, skače, kriči in vrišči! Ko utegneš, pogovarjaj se z njim, pripoveduj mu pravljice, pojdi z njim v lepo božjo prirodo! Opozarjaj ga na lepoto narave, razkazuj mu krasne cvetke in pisane metulje. Povej mu, da noben človek, noben umetnik ne more napraviti kaj tako krasnega, kakor je napravil Stvarnik. Pokaži v prirodi vso krasoto božjega stvarstva in vsemogočnost Stvarnikovo! Odgovarjaj na vsa njegova vprašanja mirno ne z nevoljo. Zanimaj se za njegove igre in njegove igrače. Ni treba, da mu kupuješ dragocenih igrač, razvajen otrok ni nikomur ljub. Semtertja mu prinesi priprosto, nedrago igrače in videla boš, kako bo dete veselo! Če mu kar v enem letu znešeš vse skupaj, karkoli kje dobiš, se razvadi in ne boš ga z lepa več razveselila. Za šolo ga ne pripravljaj prav nič. Ne muči ga ne s pisanjem, ne s čitanjem, vse to prepusti šoli. Do šolske dobe naj ostane otrok prost, pod tvojim varstvom naj se razvija in raste, naj se utrdi za poznejše čase. Ko bo moral v šolo, bodo začele tudi skrbi, učenje in delo. (Dalej.)

Listek.

Čudodelna skrinjica.

Povest. Spisal Pšeničan.

Po hribu sv. Urha je pihala ledena burja. Ponekod so bili njeni glasovi podobni zamolkemu žumenju, drugod so se razlegali kakor žvižg ali bolešno vekanje; vmes je škripalo in pokalo drevje med tujenjem gladnih volkov, bližaj očih se proti večeri hribovskim vasem in selom.

Temna in viharna je bila tista noč. Nobena zvezda ni migljala nad molčecim hribovjem; tem lepše pa so odsevale lučice, pomikajoče se v prvi večerni temi po raznih potih proti Pšenišču, največji vasi, raztreseni po bregovitem pobočju.

Kratka in preprosta je zgodovina te vasice. Tu so se leta »nevesekdaj« nasejali oglarji, postavili so si lesene kolibe, kjer so nočevali v mrzlih in deževnih nočeh. Sekali so gozde ter si prihranili nekaj denara, nakupili so zemlje od Lipške grajščine ter jo pričeli obdelovati. Kdor si je več prihranil, tistemu je grajščak odmeril tudi več zemljišča in tako imamo danes na Pšenišču večje in manjše kmetije.

Iako so postali predniki današnjih Pšeničanov samostojni gospodarji. Lesene kolibe so jim postale pretesne, zamenjali so jih z boljimi kočami; vmes se je vmešala tudi kaka zidana hiša, kar je bila takrat redka prikazen.

Eno takih zidanih posopij je bila hiša na spodnjem koncu vasi, kamor so uglašene poti vodile od vseh strani hriba. Tu je gospodaril Griželj, spoštovan od sosedov in cele okolice. Spoštovanja in ljubezni pa mož ni užival zastonj. Znal je »zagovoriti« gade in druge strupene živali, zraven tega je poznal mnogo zdravilnih zelišč, katere je trgjal in sušil med smarnimi mašami, kuhaj zdravila za različne bolezni in napravil mazila za rane.

Luči, prihajajoče tisto noč na Pšenišče, so ugašale druga za drugo pred Griželjem, kamor so prihajali z gorečimi baklijami fantje in mošje. Tu so si osnažili snežene čevlje ter vstopili v zakurjeno sobo, razsvetljeno po borovi trski, goreči v nalašč za to pripravljenem stojalu. V sobi je bilo zbranih že precej moških, pa tudi nekaj žensk iz domače vasi.

Oče Griželj je sedel na zapečku. Pravil je dogodbice iz svojega življenja in vsakemu novemu prisilec je ponovil kakšno zgodbo, ne ozira se na tiste, ki so jo ta večer že večkrat slišali. Nekatere je zanimalo njegovo pripovedovanje, drugi pa so si oskrbeli drugačne zabave, seveda bolj na tihem, kajti nihče ni hotel motiti Griželja, vedoč, da mu v svoji mladosti seže komaj do kolen.

V najbolj temnem kotu sobe se je počivilo nenadoma polglasno šepetanje. Griželj je utihnil, da čuje, o čem se suče pogovor. Pogled mu je obstal na majhnem grbastem možičku, kateremu se je odmikala postarna deklna okroglega obraza.

»Miha, Miha!« mu je požugal polresno, »tudi ti si tak?«

»Katra me zapeljuje,« se je Miha šalivo opravičeval. »Pravi, da sem njen petnajsti snubec.«

»Pa te ne mara,« mu je nagajal Griželj; »hrbet ti je obrnila.«

»Eh, le radi lepšega, zavoljo jezikov, je-li, Katra?« se ji je premaknil nekoliko bliže, loveč neno debelo roko.

»Miruj, usilivci!« se mu je odmaknila, potegnivši ruto na oči.

»Torej ti ne dopadem?« jo je vprašalno pogledal.

»Iz slame boljšega naredim,« mu je odgovorila osorno.

Miha je izvedel dovolj. Togoten se je ugriznil v spodnjo ustnico, nakar se je stisnil v kot, kjer ga ni dosegel nobeden žarek goreče trske. Tudi Katra se je umaknila svitu luči ter je potegnila ruto na obraz.

roda ničvrednežev, ki se je zastoj trudila, rešiti jih. In če bi z njimi vred ušla poginu, je bila obsojena v tako žalostno in zoprno usodo, da bi postala žena bojazljive, kakršen je bil njen lastni stric. Pa saj vemo v kako tesni zvezi je usmiljenje z enotiem, in nestrda se je pripetila samo malo prej, kakor sem pričakoval, to je bilo vse.

V primeri z možkami, ki je bila navajena in je po predpisih smela z njimi govoriti kot svojimi družabniki, se ji je ta srčni in brhki mladi Anetež, ki je prišel od nje varstvo bolan in razdelan vsled junaškega dejanja, ki ga je storil, moral zdeti resnično zaroben, bajeen veine. In ona ga je pomagala hraniti in ona se ji je izkazal hvalečnega za njeno prijaznost in neohotnost, in — druse je sledilo, kakor dnevu sledi noč.

Toda kako se bo to končalo? Prei ali slei mora skrivnost na dan, zakaj ravno abatsko plemstvo, če ga smem tako imenovati, ker nimam drugega primernešega izraza, zlasti pa Jozva, so bili gorjupo ljubosumni na naklonjenost, ki jo je njih vladarica kazala tujcem in so oboje onazovali. In tedaj, kaj — kaj se zodi? Po abatskih postavah je bila smrt za vsakoogar, ki ni bil na postavni stopnji, pa bi se drznil gojiti srčna čustva nasproti Hčeri kraljevi. Pa tudi ni bilo čudno, saj je njena oseba zavzemala svoj sedež vsled tega, ker je — kot so menili — naravnost izhajala od Salomona in prve Makede, kraljice iz Sabe, in zato nikakor niso mogli trpeti, da bi se uvajala katerakoli nova kri.

Se več. Orme je prisegel pokorščino in je postal tem postavam podložen. Nazadnje vsled značaja omenjene dvojice niti najmanj nisem mogel upati, da bi bilo to samo mimoideče ljubkovanje.

O, ta dva sta v jami smrti brez dvoma podpisala svojo lastno smrtno obsodbo in z njo vred tudi našo. To bo moral biti konec naših dogodkov in mojega dolgega iskanja za mojim sinom, ki sem ga bil izgubil.

Dobre knjige.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA
v Ljubljani priporoča:

Tehnična mehanika v elementarni obliki kot osnovna podlaga strojegradbi. I. del: Mehanika tekih teles; II. del: Mehanika elastičnih teles ali nauk o trdnosti. Za študij in prakso sestavlja inš. Leo Novak. Cena I. in II. delu s dodatkom Din. 130.— Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Mehanika, snov mnogim tako pusta in neprikopna, je tu obravnavana na način, ki zasluzi pozornost. S presledno razporejeno vsebino, z jasnimi slikami in bodi tudi to omenjeno, z lično pisavo napravila knjižica že pri vršnem orsedovanju prijeten vtis. Poglavitna vrлина pa tiči kot že rečeno, v načinu obravnavanja. Zato mislim, da pričujoča knjižica ni samo primerna za tehnični naraščai, ampak bo dobrodošla tudi izvršujočemu tehniku.

Inš. Jaroslav Foerster, Ojačen beton I. del. (Znanstvena knjižica II. zvezek). Cena Din. 15.— Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Ojačen beton je danes oni način gradbe, ki so osvaja vedno bolj in bolj razne gradnje. Da ni nauk ojačenega betona eden izmed najenostavnejših, to ve pač oni, ki se je s tem podrobneje bavil. Vendar je pisatelj s premišleno razlago soravil celo snov v enostavno in presledno obliko, s tem, da je obravnaval po vrsti ploščo, tram, rebrasto ploščo in slope v takšnem obsedu, v kakršnem rabi to neobhodno vsak stavbeni tehnik. Z nepetostjo pričakujemo napovedane II. in III. dela, ki gotovo ne bosta glede skrbne obdelave zaostajala za izdanim delom.

Inš. Gvidon Gulič, Parni kotel. (Znanstvena knjižica I. zvezek). Cena Din. 15.— Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Inš. Gulič je svojo razpravo namenil kurjačem in posestnikom parnih kotlov, delo-

vodjem in drugim praktičnim osebam, zlasti pa naraščaiu. V splošnem podaja spis vse, kar treba vedeti o parnem kotlu. Terminologijo je deloma ustvaril po slovenskem in drugih slovanskih jeziki. Posamezna poglavja so tudi čisto znanstvena, ter vpoštevajo najnoveše izume na tem polju. Knjižica toplo pozdravljamo in priporočamo.

Nova Taliža. Zvezna tiskarna je začela izdajati zbirko »Nova Taliža«. Prvi zvezek: Diletantski oder obsega pouk o odru in kulish, o učenju in režiji iger. Obsega 90 strani in stane 8 dinarjev. Drugi zvezek: Lepa mnska poučje, kako se ravna s šminkanjem in daje natančna navodila, kako je treba vloge šminkati, da bodo odgovarjale svojemu namenu. Knjižica se dobi po vseh knjigar-nah. —

KOLENDARČEK JUGOSLOV. KMETSKE ZVEZE.

Člane Jugoslov. Kmetske Zveze opozarjamo, da je izšel te dni Kalendarček JKZ. Naroča se v tajništvu JKZ, Jugoslov. tiskarna II. nadstr. Kalendarček je mnogo obširnejši kakor lanski. Stane s poštnino vred 18 K. Kdor ga vzame osebno v tajništvu, ga dobi za 16 K.

Razno.

r Mrtev. Julij Velginton, farmar v Indiji, je napravil večjo gostijo, na kateri so se gostje prav dobro zabavali. Končala se je opolnoči. — Ko drugo jutro ne vstane ob navadni uri, ga hoče žena poklicati. Pa groza! Mož je mrzel in trd. Poklicani zdravnik konstatira, da je mrtev. Komaj sprosi žena, da prelože prekop za dva dni. — Pri pogrebu se splašijo konji in krsta, v kateri je ležal mož, pade na tla. Ko jo hočejo vzdigniti, zaslišijo navzoči z grozo in strahom iz nje besede: »Za božjo voljo, odprite mi! — Odpro in mož se vzdigne s težavo iz rakve — živ. V par urah se toliko pokrepča, da more pripovedovati: »Zaspal sem šele po polnoči. Ko se vzdramim, je bilo ravno pet. Hotel sem vstati,

pa nisem mogel. Niti ganiti nisem mogel nobenega uda; tudi oči nisem mogel odpreti. Zato je bil moj posluš tem natančnejši. V začetku sem mislil, da nisem še popolnoma vzbujen. Ko me pa hoče žena vzdramiti, imel me je krč v svoji oblasti. Poskušal sem z nadčloveško silo, da se mu otmem, toda brez uspeha. Kakor, da leži mora na meni, tudi prst se mi ni ganil. Moje misli so bile jasne, kot še nikdar. Vendar nisem imel nobenega strahu, dokler ni izjavil zdravnik, da sem mrtev. Ves čas sem še mislil, da dobim oblast nad krčem in svojimi udi. Ko bi bil kdo izstrelil pištoli v sobi, odvrget bi bil gotovo vso težo in moro raz sebe; tako pa sem vedel, da me bodo pokopali živega. Toda, ali sem bil res živ? Ta misel me je prešinila, kakor blisk. Morda sem pa resnično umrl in to moje stanje, je stanje človekovo po smrti?! Ali morejo mrtvice slišati, kakor slišim jaz? Ali tudi možgani mrtveca še delujejo? Na ta vprašanja, si nisem mogel odgovoriti. Slišal sem vse, kar se je godilo okrog mene, celo svečani govor, predno so me zabilil v rakev. Ko so se splašili konji in so začeli ljudje strahu vpiti, prevzel je tudi mene strah kakor druge in drugikrat. Ko je padla rakev na tla in sem se pretresel, so se mi odprle oči; začel sem pregibati jezik in v tem trenutku sem mogel zavpiti ...

r Kako Amerikanci preprečujejo demonstracije. V Ljubljani so spomladi preprečili demonstracije v vodu, ki so jo brizgali med demonstrantke, v Ameriki pa ima policija na razpolago plin, ki ga spusti med demonstrante in ki napravi tako solzne oči, da noben demonstrant ne more gledati.

Zelo prijetno deluje pri drgnanju hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje kože, zob in ust, lekarinarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafuide. Je mnogo močnejši in boljše kakor francosko žganje in že 25 let priljubljen. Tri dvojnate steklenice ali 1 špec. steklenica skupaj s zavojem in poštnino za 48 K. pošilja Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 16, Hrvatsko.

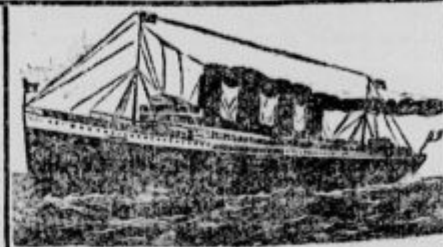
Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najceneje.

Vajenca

starega 14 let, sprejemem takoj s hrano in sinuovanjem. **FRAN WISJAN,** lakirar in sedlar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 25. 4798

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni
Edino najbr. črta iz Havre v New York

Predprodaja ladijskih listkov in železniških vozniških listkov za sosednje države in pojasnila daje konc. potovalna pisarna **IVAN KRAKER** v Ljubljani, Kolodv. ul. 41 nasproti gl. kolodv.

Palna
neporušne
kaučuk-pete
za čevlje.

Resna ženitna ponudba.

28 let stara dekle kmočkih staršev, vajena vsakega kmetskega dela, pridnih rok in čistega srca, z nekaj premoženja, se želi seznaniti z mladeničem dobrega značaja, ki bi imel kako posestvo ali drugo imetje. Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 4251.

Hlode

ne pod 25 cm premera, smrekove in jelove kupim. Cenjene ponudbe na upravništvo
»Domoljubac pod: »Hlodi 25/4788.«

Staro železo, lito in kovano, cele vagonne kupuje po najvišjih cenah Centralna nakupovalnica starega železa v Ljubljani,

Tovarna cementa Zidanimost

je prišla izdelovati in priporoča:

Selektor Portlandcement (Flagstah)

sajfinejše zmletu, ne vsebuje nobenega trna v Portlandcementu, kvaliteta konkurira vsem svetovnim znamkam ter ima garantirano 400 kg pritiska na 1:3 cm².

Selektor-Fin Portlandcement

priljena vezati v polkruži uri in završuje v petih urah in je za vse železobetonske zgradbe najboljši cement; s tem fino zmletim cementom se bode tudi izdelovalcem cementne opeke in sploh cementnih izdelkov zelo ustreglo. Ker se vsled pomanjkanja premoga izdeluje samo mala količina, se priporoča za pravočasna naročila. 4695

Ravnateljstvo tovarne cementa Zidanimost.

Novovpeljana **K. Pečenko**
— trgovina —
Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebsčine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkuš, in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim in hišnim mišim 16 K, za podgane 20 K, za ščurke, posebne močne viste 26 K, posebno močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moliev 10 in 20 K, prašek proti mrčesu 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 10 K, mazilo za uši pri živini 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjavi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam 10 in 20 K. Preprodajalcem popust.

Posilja po povzetju Zavod za eksport:

M. JONKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Brinje in hruške se zopet dobe pri Franc Pogačnik-u,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 4738

Denarja ni,

draginja je velika, zaslužek pa majhen. Ako hočete s malim trudom — doma v svojca kraju s prodajo cekega izdelka

gotovo do 100 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj nastalni naslov in znamko za odgovor. — JOSIP BATIC, Litija. 4134

ROVACNICO

oddam v najem s prostim stanovanjem pri žagarskem podjetju na Dolenjskem. Vse orodje proti kavciji na razpolago. Prednost imajo podkovni kovači. — Naslov: Josip Javornik, Zalna, pošta Vitajagers, Dolenjska. 4697

Domačo semensko deteljo

kupuje po najvišji ceni **FRAN POGAČNIK** v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36. 4178

IV. JAX IN SIN

Gospodsvetska cesta 2, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena L. 1867. — Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

Dürkopp, Sigris, Waffenrad.

LEPOTA

kož, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast la se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Feller:

»ELSA« **LILIJNO MLEČNO MLO** najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 Kr.

»ELSA« **OBRAZNA POMADA** odstrani vsako nečistat kože, solne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kr.

»ELSA« **TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS** krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in ceptev las, zaprečuje prhut, prebrano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kr.

PRODAJA CI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v saravi.

RAZNO: Lilitino — leko 15 K; Brkomas 3 K; najfinejši Beva-puder Dr. Kingera v velikih originalnih skatljah 20 K; najfinejši Hege sobni prašek v patent skatljah 20 K; puder za gospo v vrečicah 5 K; sobni prašek v skatljah 1 K; v vrečicah 5 K; Sachet ditseva za perilo 5 K; Schampon za lasi 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; na finejši parjem po 40 in 50 K; Mucna voda za lasi 20 K; Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar

Stubica donja, Eisa trg 16, Hrovaške.

Varujte se miši in podgan!

Najuspešneje jih morete zatreti s kuživom, ki dobito najboljšo vrsto in vedno sveže pri Jugoslovanskem »SERUM«-zavodu d. d. Zagreb, Bienička cesta 21.

Telefon 14.—15.

Brojavke: Serum-Zagreb

BETON-ZELEZOBETON-VODNE ZGRADBE-ELEKTIRARNE

Jnž. Laurenčić & Co. STAVBENO

IZRABA VODNIH SIL

ZAGREBUJ-ŽEZUJ-RIŠE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI

PRORUČUM-MOČRTI IN ODISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Jekleni zvonovi za cerkve

iz najstarejše livarne jeklenih zvonov na svetu

Bochumsko društvo za rudarstvo in izdelavo litega jekla v Bochumu na Vestfalskem

razpošilja

A. Mickerts & Co. Odd. V. b.

Wien I. Ring 12. November št. 10.

Prednosti jeklenih zvonov: lep, sonoren čist glas v veliki daljavi, brezmejna trpežnost, 25 letno jamstvo pri normalni uporabi. Doslej je bilo dobavljenih 15.000 zvonov.

Poroč. prstani
Double veržice
S.enske ure
Bučlike
Ze ne ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatnina in
srebrnina **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1
Zahtevajte ponudbe!

Deteljno seme in vse druge pridelke plačuje najboljše SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naše tržno poročilo, ki se vam bo ob vsaki spremembi cen brezplačno doposlalo. 4220

Trto predivo vsako množino, kupuje po najvišji dnevni ceni. Ponudbe na trdiko IVAN N. ADAMIC, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 4444

MASTIN primašaj v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1 kg za 25 Din. Glasom ukaza dež. vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekarnarji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruga. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek za jutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1 kg 40 Din.

GARJE kraste, lišeje odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 5 Din. pri

TRUKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SSS.

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikani)

Trst - Amerika

prevažna potnike v New-York redno 3 krat v južno Ameriko po 1 krat mesečno. Pojsnila in prodaja vozni listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Proda se enonadstropna hiša
v Višnjigori na Dolenjskem, sredi mesta št. 50: 6 sob, 2 kuhinji, klet, klavnica, ledenica, hlev in njiva. Stanovanje dobi kupec lahko takoj. Več pove Frane Kristan, čevljar, Šmarca 11, p. Kamnik, Gor.

POZOR MLINARJI!

Pristna volnena mlinska sita

24 in 32 cm široka, po znatno znižani ceni, kakor tudi prvovrstna svetlovolnena švicarske znamke Albert Wydler priporočila trgovina Avgust Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35, nasproti Stare Tišlerjeve gostilne. **ZAHTEVAJE CENIKE!**

Pohišstvo in tapetniška delavnica

spalne in jedilne sobe, pisarniške oprave, fotelje, klubske garniture, modroce, kuhinjske oprave, železne postelje, velike in otroške, vsake vrste, po nizki dnevni ceni priporočata BRATA SEVER, Ljubljana, (Kolizej), Gosposvetska c. 13.

Lepo črno BRINJE
oddaja po **Ivan Jelačin**, Ljubljana, Emon-
niški ceni, aka cesta št. 2.

ŽENINI IN NEVESTE

ako si hočete gotovo prihraniti nekaj denarja ne kupujte drugod bale kot le pri „Ivaniki“ F. & I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29,

ki ima v zalogi veliko izbiro blaga za moške in ženske obleke n. pr. črno sukno, kamgarne, razne sev ote, svilo. žamet, klot, kotenino belo in pisano, cv. iha, platna za rjuhe, namizne prte, navadne in fine odeje domačega izdelka, svilena, volnena robce in šerpe moške in ženske srajce, ovratnike, kravate, venenine (šlingarijo) in drugo različno blago, vse po najnižjih cenah.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posejno sorodnikom radi prihrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar. Konečno se obrščamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki poslati denar potom naše banke.

Točna potrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Gospodarska zveza je ustanovila mlekerski oddelek

ki prevzema upravljanje združnih mlekarn pod najugodnejšimi pogoji, organizira in ustanavlja na lastne stroške kmetijske mlekarn v vseh krajih Slovenije, kupuje po najvišjih cenah vsako množino mleka, presnega in kuhanega masla ter kislega in sladkega sira od kmetov in mlekarn.

Lastni prodajalnici:

Ljubljana, Dumajska cesta št. 29

in

Šolski drevored 14 (pod semeniščem)